O‘ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

Piyodalar yo‘lakchasini qurish uchun temirbeton plitalar
Texnik shartlar

Rasmiy nashr

O‘zbekiston standartlar instituti
Toshkent

STANDARTLAR INSTITUTI #OBOXJS5YDV - 09.10.2025 "TURON STANDART SERTIFIKAT" MCHJ

So‘z boshi

1 STQ 21 “Qurilish va uy-joy kommunal xo‘jaligi” Standartlashtirish bo‘yicha texnik qo‘mitasi tomonidan **ISHLAB CHIQILDI.**

2 O‘zbekiston standartlar institutining 2025 yil 8-sentabrdagi 106/MSt-sonli buyrug‘i bilan **TASDIQLANDI**.

3 O‘z DSt 3030:2021 **O‘RNIGA AMALGA KIRITILDI.**

Ushbu milliy standartni va unga bo‘lgan o‘zgartishlarni O‘zbekiston hududida amalga kiritish, qayta ko‘rib chiqish yoki bekor qilish haqidagi axborot Standartlashtirish bo‘yicha milliy organning rasmiy veb-saytlari va standartlarning yillik axborot ko‘rsatkichlarda chop etiladi.

Ushbu standartni O‘zbekiston hududida rasmiy tarqatish mutlaq huquqi
O‘zbekiston standartlar institutiga tegishli

STANDARTLAR INSTITUTI #OBOXJS5YDV - 09.10.2025 "TURON STANDART SERTIFIKAT" MCHJ

Mundarija

1	Qo‘llanish doirasi	1
2	Standartlarga havolalar	1
3	Tasniflash	3
4	Texnik talablar	4
5	Xavfsizlik va atrof-muhitni muhofaza qilish talablari	9
6	Qabul qilish qoidalari	9
7	Nazorat usullari	11
8	Transportda tashish va saqlash	12
9	Foydalanish bo‘yicha ko‘rsatmalar	13
10	Ishlab chiqaruvchining kafolatlari	13
Bibliografiya		15
Bibliografik ma’lumotlar		16

STANDARTLAR INSTITUTI #OBOXJS5YDV - 09.10.2025 "TURON STANDART SERTIFIKAT" MCHJ

O‘ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

PIYODALAR YO‘LAKCHASINI QURISH UCHUN TEMIRBETON PLITALAR

Texnik shartlar

ПЛИТЫ ЖЕЛЕЗОБЕТОННЫЕ ДЛЯ УСТРОЙСТВА ТРОТУАРОВ

Технические условия

REINFORCED CONCRETE SLABS FOR CONSTRUCTION OF SIDEWALKS

Technical conditions

Amalga kiritish sanasi: 8.10.2025

1 Qo‘llanish doirasi

Mazkur milliy standart piyodalar yo‘lakchasini qurish uchun temirbeton plitalarga (bundan buyon – plitalar deb yuritiladi) qo‘yiladigan texnik talablar, xavfsizlik va atrof-muhitni muhofazasi, nazorat qilish usullari, qabul qilish, transportda tashish, saqlash, montaj qilish va foydalanish talablarini belgilaydi.

Plitalar [1] bo‘yicha eng sovuq besh kunlik tashqi havoning hisoblangan qishki harorati minus 30 °C gacha bo‘lgan hududlarda qo‘llanilishi kerak.

2 Standartlarga havolalar

Ushbu milliy standartda quyidagi standartlarga qilingan havolalardan foydalanildi:

ГОСТ 12.0.004-2015	Система стандартов безопасности труда. Организация обучения работающих безопасности труда. Общие положения
ГОСТ 12.1.005-88	Система стандартов безопасности труда. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны
ГОСТ 12.1.019-2017	Система стандартов безопасности труда. Электробезопасность. Общие требования и номенклатура видов защиты
ГОСТ 12.2.003-91	Система стандартов безопасности труда. Оборудование производственное. Общие требования безопасности
ГОСТ 12.3.009-76	Система стандартов безопасности труда. Работы погрузо-разгрузочные. Общие требования безопасности
ГОСТ Р 12.3.047-2012	Система стандартов безопасности труда. Пожарная безопасность технологических процессов. Общие требования. Методы контроля
ГОСТ 12.4.021-75	Система стандартов безопасности труда. Системы вентиляционные. Общие требования
ГОСТ 12.4.026-2015	Система стандартов безопасности труда. Цвета сигнальные, знаки безопасности и разметка сигнальная. Назначение и правила применения. Общие технические требования и характеристики. Методы испытания
ГОСТ 12.4.222-2002	Обувь специальная с верхом из кожи для защиты от вибрации. Технические условия
ГОСТ 17.2.3.02-2014	Правила установления допустимых выбросов загрязняющих веществ промышленными предприятиями
ГОСТ 17.4.3.05-86	Охрана природы. Почвы. Требования к сточным водам и их осадками для орошения и удобрения
ГОСТ 162-90	Штангенглубиномеры. Технические условия
ГОСТ 166-89	Штангенциркули. Технические условия
ГОСТ 310.1-76	Цементы. Методы испытаний. Общие положения
ГОСТ 310.2-76	Цементы. Методы определения тонкости помола

Rasmiy nashr
STANDARTLAR INSTITUTI RAQAMLASHTIRILGAN - 09.10.2025 "TURON STANDART SERTIFIKAT" MCHJ

ГОСТ 310.3-76	Цементы. Методы определения нормальной густоты, сроков схватывания и равномерности изменения объема
ГОСТ 310.4-81	Цементы. Методы определения предела прочности при изгибе и сжатии
ГОСТ 427-75	Линейки измерительные металлические. Технические условия;
ГОСТ 3282-74	Проволока стальная низкоуглеродистая общего назначения. Технические условия
ГОСТ 1579-93	Проволока. Методы испытания на перегиб
ГОСТ 6727-80	Проволока из низкоуглеродистой стали холоднотянутая для армирования железобетонных конструкций. Технические условия
ГОСТ 7473-2010	Смеси бетонные. Технические условия
ГОСТ 7502-98	Рулетки измерительные металлические. Технические условия;
ГОСТ 7564-97	Прокат. Общие правила отбора проб, заготовок и образцов для механических и технологических испытаний
ГОСТ 8267-93	Щебень и гравий из плотных горных пород для строительных работ. Технические условия
ГОСТ 8269.0-97	Щебень и гравий из плотных горных пород и отходов промышленного производства для строительных работ. Методы физико-механических испытаний
ГОСТ 8568-77	Листы стальные с ромбическим и чечевичным рифлением. Технические условия
ГОСТ 8735-88	Песок для строительных работ. Методы испытаний
ГОСТ 8736-2014	Песок для строительных работ. Технические условия
ГОСТ 10060-2012	Бетоны. Методы определения морозостойкости
ГОСТ 10180-2012	Бетоны. Методы определения прочности по контрольным образцам
ГОСТ 10922-2012	Арматурные и закладные изделия сварные, соединения сварные арматуры и закладных изделий железобетонных конструкций. Общие технические условия
ГОСТ 12004-81	Сталь арматурная. Методы испытания на растяжение
ГОСТ 12730.1-2020	Бетоны. Методы определения плотности
ГОСТ 12730.5-2018	Бетоны. Методы определения водонепроницаемости
ГОСТ 13015-2012	Изделия железобетонные и бетонные для строительства. Общие технические требования. Правила приемки, маркировки, транспортирования и хранения
ГОСТ 13087-2018	Бетоны. Методы определения истираемости
ГОСТ 14019-2003	Материаллы металлические. Метод испытания на изгиб
ГОСТ 14098-2014	Соединени я сварные арматуры и закладных изделий железобетонных конструкций. Типы, конструкции и размеры
ГОСТ 17624-2012	Бетоны. Ультразвуковой метод определения прочности
ГОСТ 18105-2018	Бетоны. Правила контроля прочности
ГОСТ 22266-2013	Цементы сульфатостойкие. Технические условия
ГОСТ 22690-2015	Определение прочности механическими методами неразрушающего контроля
ГОСТ 22904-23	Конструкции железобетонные. Магнитный метод определения толщины защитного слоя бетона и расположения арматуры
ГОСТ 23732-2011	Вода для бетонов и строительных растворов. Технические условия
ГОСТ 24211-2008	Добавки для бетонов и строительных растворов. Общие технические условия
ГОСТ 24297-2013	Верификация закупленной продукции. Организация проведения и методы контроля;

STANDARTLAR INSTITUTI #OBOXJS5YDV - 09.10.2025 "TURON STANDART SERTIFIKAT" MCHJ

ГОСТ 26433.1-89	Система обеспечения точности геометрических параметров в строительстве. Правила выполнения измерений. Элементы заводского изготовления;
ГОСТ 26633-2015	Бетоны тяжелые и мелкозернистые. Технические условия;
ГОСТ 30108-94	Материалы и изделия строительные. Определение удельной эффективной активности естественных радионуклидов;
ГОСТ 30459-2008	Добавки для бетонов и строительных растворов. Определение и оценка эффективности
ГОСТ 31108-2020	Цементы общестроительные. Технические условия
ГОСТ 31424-2010	Материалы строительные нерудные из отсевов дробления плотных горных пород при производстве щебня. Технические условия
ГОСТ 34028-2016	Прокат арматурный для железобетонных конструкций;
O'z DSt ISO 377:2020	Po‘lat va po‘lat mahsulotlari. Mexanik sinovlar uchun namunalari va namunalarni joylashtirish va tayyorlash
O‘z DSt ISO 1920-7:2019	Betonni zararsiz sinov sinovidan o‘tkazish - 7-qism. Qattiqlashtirilgan beton ustunidan qattiq bo’lmagan sinovlar.
O‘z DSt ISO 6892-1:2023	Metall materiallar. Kuchlanish sinovi. 1-Qism: Xona haroratida sinov usuli.
O‘z DSt ISO 7438:2023	Metall materiallar. Egilish sinovi
O‘zMSt ISO 24511:2024	Ichimlik suvi va oqava suv xizmatlari bilan bog‘liq faoliyat - oqava suvlarni boshqarish va oqava suv xizmatlarini baholash bo‘yicha ko‘rsatmalar
O‘z DSt 12.0.001:2005	Mehnat xavfsizligi, mehnatni ilmiy tashkil qilish sanoat sanitariya va gigiyenasi, standartlar tizimi. Asosiy qoidalar
O‘z DSt 838:2023	Temirbeton buyumlarni yasash uchun po‘lat qoliplar. Texnikaviy shartlar
O‘z DSt 3025:2015	Tekis va davriy profilning armaturali prokati. Texnikaviy shartlar

Izoh - Ushbu standartdan foydalanishda Standartlashtirish bo‘yicha milliy organning rasmiy veb saytlari va standartlarning yillik axborot ko‘rsatkichlariga muvofiq standartlarni O‘zbekiston Respublikasi hududida amal qilinishi tekshirilishi kerak. Agar havola qilingan standart almashtirilgan (o‘zgartirilgan) bo‘lsa, unda ushbu standartdan foydalanishda almashtirilgan (o‘zgartirilgan) standartga amal qilish kerak. Agar havola qilinayotgan standart almashtirilmasdan bekor qilingan bo‘lsa, unga havola qilingan qoida ushbu havolaga taalluqli bo‘lmagan qismida qo‘llaniladi.

3 Tasniflash

3.1 Plitalarni boshqa hujjatlarda va buyurtmada yozish uchun misollar:

Uzunligi 6 m li, kengligi 2 m, qalinligi 14 cm, armaturalangan 1-variant, O‘zMSt ___:2025 bo‘yicha ishlab chiqarilgan to‘g‘riburchakli piyodalar yo‘laklari plitasi:

ТРУР (ПТП) 6.2.14-1 O‘zMSt _____:2025;

Uzunligi 2 m li, kengligi 2 m, qalinligi 14 cm, sulfatga chidamli sementdan ishlab chiqarilgan, O‘zMSt _____:2025 bo‘yicha ishlab chiqarilgan kvadratli piyodalar yo‘laklari plitasi:

КРУР (ПТК) 2.2.14-С O‘zMSt _____:2025;

Uzunligi 1 m li, kengligi 0,5 m, qalinligi 10 sm, ГОСТ 6728 bo‘yicha Ø 5 mm li armaturalangan sovuq tortuvchi sim, O‘zMSt _____:2025 bo‘yicha ishlab chiqarilgan to‘g‘riburchakli piyodalar yo‘laklari plitasi.

STANDARTLAR INSTITUTI #BBDMJSEYDV1 09.10.2025 "TURON STANDART SERTIFIKAT" MCHJ

TPYP (ПТП 1.05.10-5 O‘zMSt _____:2025;

Uzunligi 1 m, kengligi 0,5 m, qalinligi 7 cm, Ø 6 mm armatura prokat bilan armaturalangan, O‘zMSt _____:2025 bo‘yicha ishlab chiqarilgan to‘g‘riburchakli piyodalar yo‘laklari plitasi:

TPYP (ПТП 1.0,5.7-6 O‘zMSt _____:2025.

3.2 Plitalar markasi harfli guruhlardan iborat:

TPYP (ПТП) – to‘g‘riburchakli piyodalar yo‘laklari plitasi;
KPYP (ПТК) – kvadratli piyodalar yo‘laklari plitasi

4. Texnik talablar

4.1 Piyodalar yo‘lakchasini qurish uchun temirbeton plitalar ushbu standart talablariga, ГОСТ 13015 va konstruktorlik hujjatlariga muvofiq bo‘lishi kerak.

Plitalar texnologik hujjat bo‘yicha ishlab chiqariladi.

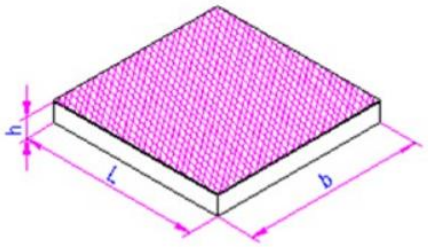
Plitalar O‘z DSt 838 talablariga muvofiq po‘lat qoliplarda ishlab chiqariladi.

4.2 Asosiy ko‘rsatkichlar va tavsiflar (xossalari)

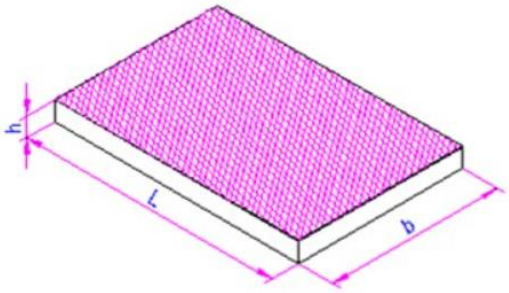
4.2.1 Plitalar nomenklaturasi geometrik o‘lchamlar va mustahkamlanishi bilan tavsiflangan standart o‘lchamdagi plitalarni aks ettiradi.

4.2.2 Plitalarning umumiy ko‘rinishi va asosiy geometrik o‘lchamlari 1, 2-rasmlarda va 1-jadvalda keltirilgan.

Mazkur milliy standartda o‘rnatilgan sifat ko‘rsatkichlarini ta’minlashda, konstruktorlik hujjatlari bo‘yicha 1, 2-rasmlarda va 1-jadvalda keltirilganlardan farq qiluvchi boshqa geometrik o‘lchamlarda va shakllarda, iste’molchi talablariga asosan ishlab chiqarilishiga yo‘l qo‘yiladi.

1-rasm KPYP (ПТК) turidagi plitalar

2- rasm TPYP (ПТП) turidagi plitalar

STANDARTLAR INSTITUTI #OBOXJS5YDV - 09.10.2025 "TURON STANDART SERTIFIKAT" MCHJ

1-jadval Plitalarning asosiy geometrik o‘lchamlari

Plitalar turi	Plitalar markasi	Geometrik o‘lchamlari (mm)		
		Uzunligi L	Eni b	Qalinligi h
ТРУР (ПТП)	ТРУР (ПТП) 6.2.14-1 ТРУР (ПТП) 6.2.14-2	6000	2000	140
	ТРУР (ПТП) 6.1,5.14	6000	1500	140
ТРУР (ПТП)	ТРУР (ПТП) 3.2.14-1 ТРУР (ПТП) 3.2.14-2	2984	2000	140
	ТРУР (ПТП) 3.1,5.14-1 ТРУР (ПТП) 3.1,5.14-2	2984	1500	140
	ТРУР (ПТП) 2.1,5.14	2000	1490	140
	ТРУР (ПТП) 1, 5.0, 5.7	1496	488	70
	ТРУР (ПТП) 1.0,5.10-6 ТРУР (ПТП) 1.0,5.10-5	986	488	100
	ТРУР (ПТП) 1.0,5.7-6 ТРУР (ПТП) 1.0,5.7-5	986	488	70
КРУР (ПТК)	КРУР (ПТК) 2.2.14	2000	1996	140
	КРУР (ПТК) 1.1.10	986	986	100

4.2.3. 2-jadvalda keltirilgan bitta plitadagi asosiy xususiyatlar.

2-jadval Bitta plitadagi asosiy xususiyatlar

Plitalar turi	Plitalar markasi	Beton hajmi, m^3	1 ta plita uchun armatura sarfi, kg		
			Zo‘riqtiriladigan	Zo‘riqtirilmaydigan	Umumiy
ТРУР (ПТП)	ТРУР (ПТП) 6.2.14-1	1,680	75,93	57,93	133,86
	ТРУР (ПТП) 6.2.14-2		45,56	87,65	133,21
	ТРУР (ПТП) 6.1,5.14	1,260	30,37	45,66	76,03
	ТРУР (ПТП) 3.2.14-1	0,838	-	34,53	34,53
ТРУР (ПТП)	ТРУР (ПТП) 3.2.14-2			37,74	37,74
	ТРУР (ПТП) 3.1,5.14-1	0,628		32,71	32,71
	ТРУР (ПТП) 3.1,5.14-2			31,77	31,77
	ТРУР (ПТП) 2.1,5.14	0,419		10,90	10,90
	ТРУР (ПТП) 1,5.0,5.7	0,051		5,38	5,38
	ТРУР (ПТП) 1.0,5.10-6	0,048		1,26	1,26
	ТРУР (ПТП) 1.0,5.10-5			0,97	0,97
	ТРУР (ПТП) 1.0,5.7-6	0,034		1,54	1,54
	ТРУР (ПТП) 1.0,5.7-5			1,17	1,17
КРУР (ПТК)	КРУР (ПТК) 2.2.14	0,56		11,57	11,57
	КРУР (ПТК) 1.1.10	0,097		1,04	1,04

4.2.4 Ishchi yuzasining g‘adir-budurligini ta’minlash uchun plitani ГОСТ 8568 bo‘yicha rombik g‘adir-budurlik bilan po‘lat taglikda “yuzi pastga” qilib tayyorlash kerak.

4.2.5 Betonning himoya qatlamidan armaturagacha bo‘lgan kattaligining qiymati konstruktorlik hujjatida keltirilgan va kamida 20 mm bo‘lishi kerak.

4.2.6 Yon qirralarning texnologik qiyaligi 140 mm qalinlikdagi plitalar uchun 7 mm dan ko‘p bo‘lmasligi, 100 mm va 70 mm qalinlikdagi plitalar uchun 5 mm dan oshmasligi kerak.

4.2.7 Plita qovurg‘alari qirralaridan saqlanish maqsadida plita piremetrlari bo‘yicha 10 x 10 mm o‘lchamdagi faska qo‘llashga yo‘l qo‘yiladi.

4.3 Betonga talablar

4.3.1 Plitalar ГОСТ 26633 bo‘yicha og‘ir betondan tayyorlanishi kerak.

4.3.2 Beton markasining zichligi D 2200 dan D 2500 kg/m^3 gacha bo‘lishi kerak.

STANDARTLAR INSTITUTI #OBOXJS5YDV - 09.10.2025 "TURON STANDART SERTIFIKAT" MCHJ

4.3.3 Siqilishga bo’lgan mustahkamlik bo‘yicha beton sinfi B 27,5 loyiha yoshida bo‘lishi kerak.

4.3.4 Betonning egilishdagi mustahkamlik bo’yicha sinfi B_{tb} 3,6 bo‘lishi kerak.

4.3.5 Sovuqqa chidamlilik bo‘yicha beton markasi F 200 bo‘lishi kerak.

4.3.6 Suv o‘tkazmasligi bo‘yicha beton markasi W4 bo‘lishi kerak.

4.3.7 Ishqalanish bo‘yicha beton markasi G1 (0,7 g/cm^2) bo‘lishi kerak.

4.3.8 Betonlarining normallashtirilgan chiquvchi mustahkamligi kamida quyidagicha bo‘lishi kerak:

70% yilning issiq davrida;

80% yilning sovuq davrida.

betonning loyiha davrida 28 kunlik yoshidagi mustahkamlikka erishish sharti bilan

Tashqi havoning o‘rta oylik harorati [1] ga muvofiq 0°C va undan past tavsiflangan davr yilning sovuq davri, qolgan barcha yil vaqti issiq davr deb qabul qilinadi.

4.3.9 Plita betonlari uchun ГОСТ 7473 ga muvofiq beton qorishmalar qo‘llanilishi kerak.

4.4 Xom ashyo va materiallarga qo‘yiladigan talablar

4.4.1 Plitalarni ishlab chiqarish uchun quyidagi xom ashyo materiallarini qo‘llash kerak:

мineral qo‘shimchalari 20% ko‘p bo‘lmagan 28 kun ichida siqilish mustahkamligi 40 MPa dan kam bo‘lmagan, ГОСТ 31108 bo‘yicha 42,5 Н sinfli portlandsement;

mineral qo‘shimchalari 20% ko‘p bo‘lmagan 28 kun ichida siqilish mustahkamligi 40 MPa dan kam bo‘lmagan, ГОСТ 22266 bo‘yicha 42,5 Н sinfli novlar ishlaydigan joyda sulfatga chidamli portlandsement [2] ga muvofiq bo‘lish kerak. Sulfat agressiyasi mavjudligida, sulfatga barqaror portlandsement qo‘llash zaruriyat bo‘lganda plitalarni buyurtma qilishda ko‘rsatilishi kerak;

ГОСТ 31108 bo‘yicha 42,5 Н sinf mineral qo‘shimchalari 20% ko‘p bo‘lmagan 28 kun ichida siqilish mustahkamligi 40 MPa dan kam bo‘lmagan kompozit sement;

ГОСТ 8267 bo‘yicha qurilish ishlari uchun qattiq tog‘ jinslaridan qilingan shag‘al, yirik to‘ldiruvchining zarralari o‘lchami 20 mm dan ko‘p bo‘lish kerak emas;

ГОСТ 8736 bo‘yicha qurilish ishlari uchun qum, ГОСТ 31424 bo‘yicha shag‘al ishlab chiqarishda zich tog‘ jinslarini yanchilish chiqitlaridan qum, massasi bo‘yicha oxirgisi kamida 20% miqdorda ГОСТ 8736 bo‘yicha qum (tabiiy) va ГОСТ 31424 bo‘yicha qum (yanchilgan) aralashma, qum aralashmalari ГОСТ 8736 talablarini qanoatlantirishi kerak;

O‘z DSt 3025 va ГОСТ 34028 bo‘yicha A400 sinf 25 Г2С, 35 ГС markali va A400С sinf armaturali davriy profil prokati;

O‘z DSt 3025 va ГОСТ 34028 bo‘yicha A240 sinf Ст 3сп, Ст 3пс, markali armaturali tekis profil prokati;

ГОСТ 6727 bo‘yicha Вр I sinfidagi sovuq tortuvchi sim.

4.4.3 Betonli aralashmalarni tayyorlash uchun ГОСТ 23732 bo‘yicha betonlar va qurilish qorishmalari uchun suv qo‘llanilishi kerak.

4.4.4 Beton uchun plastifikatsiyalovchi, havo tortuvchi va kompleks qo‘shimchalar ГОСТ 24211 talablariga javob berishi kerak.

Beton qorishmasiga kiritiladigan qo‘shimchalarning turlari va hajmi qo‘shimchalar uchun me’yoriy hujjatlar talablariga javob berishi kerak.

Turli xil kimyoviy qo‘shimchalarning umumiy miqdori (havo tortuvchi, plastifikatsiyalovchi, betonning mustahkamligini oshiruvchi qotishni tezlashtiruvchi) beton qorishmasiga kiritilganda sement massasining 5% dan oshmasligi kerak.

STANDARTLAR INSTITUTI #OBOXJS5YDV - 09.10.2025 TURON STANDART SERTIFIKAT MCHJ

Qo‘shimchalarni qo‘llashdan oldin ularning samaradorligi ГОСТ 30459 ga muvofiq qo‘llaniladigan materiallarning turi va sifatiga hamda ishlab chiqaruvchi zavodda qabul qilingan beton aralashmasini tayyorlash texnologiyasiga qarab aniqlanishi lozim.

4.4.5 Sement, shag‘al, qum, armatura prokatlari plitalarni tayyorlashdan oldin ГОСТ 24297 bo‘yicha verifikatsiya (kirish nazorati)dan o‘tkazilishi kerak.

4.4.6 Xom ashyo materiallarining tabiiy radionuklidlarining (A_{sam}) o‘ziga xos samarali solishtirma faolligi qiymati ГОСТ 30108 va [3] ga muvofiq quyidagicha bo‘lishi kerak:

aholi yashash punktlari va kelajakda quriladigan zona chegaralarida qurilish uchun 370 dan 740 Bq/kg gacha;

aholi yashaydigan joylardan tashqarida 740 dan 1500 Bq/kg gacha.

4.4.7 Armatura prokatining gamma-nurlanish ekvivalent miqdorining maksimal quvvati [4] da ko‘rsatilgan qiymatlardan oshmasligi kerak.

4.5 Armaturali va quyiladigan mahsulotlariga talablar

4.5.1 Armaturali va qo‘yiladigan mahsulotlari konstruksiyasi, ularning plitalardagi o‘rni konstruktorlik hujjatiga muvofiq bo‘lishi kerak.

4.5.2 Plitalarning setkalari va karkaslari quyidagicha ishlab chiqariladi:

ГОСТ 14098 bo‘yicha kontaktli payvand usulda;

ГОСТ 3282 bo‘yicha o‘ralgan simning alohida sterjenidan qilingan egiluvchan usulda.

4.5.3 Armaturali buyumlarning payvandlangan bo‘g‘inlari va o‘rnatish-tutqichlari ГОСТ 14098 talablariga javob berishi kerak.

4.5.4 ТРУР (ПТП) 6.2.14-1, ТРУР (ПТП) 6.2.14-2, ТРУР (ПТП) 6.1.5.14 plitalari uchun A400 sinfidagi 35ГС markali armaturalarda oldindan kuchlanish elektrotermik usul yordamida quyidagicha amalga oshirilishi kerak:

34300 N (3500 kgf/cm^2) sterjendagi nazorat qilinadigan kuchlanishda;

(+10%), (-5%) dastlabki kuchlanishdan yo‘l qo‘yilgan og‘ishida;

elektr qizdirish harorati 400 °C – 450 °C da.

4.6 Ishlab chiqarish aniqligiga talablar

4.6.1 Plitalarning geometrik parametrlarining haqiqiy og‘ish qiymati 3-jadvalda ko‘rsatilgan chegaralardan oshmasligi kerak.

STANDARTLAR INSTITUTI #OBOXJS5YDV - 09.10.2025 "TURON STANDART SERTIFIKAT" MCHJ

3-jadval Geometrik parametrlarining haqiqiy og‘ish qiymati O‘lchamlar

Geometrik parametrning og‘ish turi	Geometrik parametrning nomlanishi	Chegaraviy og‘ish qiymati
Chiziqli o‘lchamdan og‘ish	Uzunligi, kengligi -500 dan 1000 gacha -1000 dan 6000 gacha	± 6 ± 10
	Qalinligi	± 5
	Montaj qilish-ulanish skobaning joylashuvi: rejada vertikal bo‘yicha plita chegarasidan chiqish	 ± 3 ± 3 ± 3
	Yuk osuvchi ilmoqning joylashuvi: bo‘ylama o‘qi bo‘ylab perpendikulyar - bo‘ylama o‘q	 ± 20 ± 10
	Betonning himoya qatlami qalinligi	± 3
Profil shakllaridan og‘ish	Yon yuzlar profilining va ishchi yuzaning yon tomonlari kattaligida to‘g‘riligi: -1000 gacha -1000 dan 6000 gacha	 5 8
	Yon tomonlarning o‘lchamida ishlaydigan yuza tekisligi: -1000 gacha -1000 dan 6000 gacha	 5 8

4.7.1 Rakovinalar, g‘uddalar, chuqurchalar, siniqlarning haqiqiy o‘lchamlari 4-jadvalda ko‘rsatilgan yo‘l qo‘yilgan qiymatlardan oshmasligi kerak.

4-jadval Yo‘l qo‘yilgan qiymatlar millimetrlarda

Yuzasi	Yo‘l qo‘yiladigan qiymatlar				
	Rakovinalar		Mahalliy do‘ngliklar (balandlik) va chuqurlar (chuqurlik)	Beton siniqlari	
	Diametri	Chuqurligi		Chuqurligi	1 metr qovurg‘aga umumiy uzunligi
Yuza tomon (ishchi)	15	5	5	10	100
Yuza tomon bo‘lmagan (qolganlari)	20	6	Tartibga solinmaydi	20	Tartibga solinmaydi

4.7.2 Plitalarning yuzasida kengligi 0,1 mm dan va uzunligi 100 mm dan ko‘p bo‘lmagan kirishgan yoriqlardan tashqari plitalarning yuzasida yoriqlarga yo‘l qo‘yilmaydi.

4.7.3 Armaturaning ochilib qolishiga yo‘l qo‘yilmaydi.

4.7.4 Stropovka yuzasi beton g‘uddalaridan tozalangan bo‘lishi kerak.

4.7.5 Plitalarning old yuzasida yog‘ va zang dog‘lar bo‘lishiga yo‘l qo‘yilmaydi.

4.8 Tamg‘alash

4.8.1 Plitalarning tamg‘asi mazkur milliy standarti va ГОСТ 13015 talablariga muvofiq amalga oshirilishi kerak.

4.8.2 Plitaga quyidagi tamg‘alash yozuvlari tushirilgan bo‘lishi kerak:

plitalar markasi;

ishlab chiqaruvchi korxonaning qisqa nomi va uning tovar belgisi (mavjud bo‘lsa);

texnik nazorat shtampi;

ishlab chiqarish sanasi (kun, oy, yil);

plita massasining qiymati, t;

STANDARTLAR INSTITUTI #QBQXJS5XDV - 09.10.2025 "TURON STANDART SERTIFIKAT" MCHJ

“tiralish joyi” montaj qilish belgisi.

4.8.3 Tamg‘alash yozuvlari va “tiralish joyi” belgisi quyidagicha tushiriladi:

trafaret bo‘yicha bo‘yash;

shtamp yordamida bo‘yash;

tamg‘alash mashinasi yordamida;

plitalarni shtamplab shakllantirish.

Tamg‘alash yozuvlarini bo‘yoq bilan qo‘lda yoki maxsus qalam bilan plitalarning issiqlik bilan ishlov berishdan keyin sovutilmagan yuzasi bo‘ylab tushirishga yo‘l qo‘yiladi.

4.8.4 Tamg‘alash yozuvlari quyidagicha tushiriladi:

ТРУР (ПТП) 6.2.14-1; ТРУР (ПТП) 6.2.14-2; ТРУР (ПТП) 6.1,5.14; ТРУР (ПТП) 3.2.14-1; ТРУР (ПТП) 3.2.14-2; ТРУР (ПТП) 3.1,5.14; ТРУР (ПТП) 2.1,5.14; КРУР (ПТК) 2.2.14 plitalarga har bir plitaning yon qirralaridagi yon yuzasi yaqinida;

ТРУР (ПТП) 1.0,5.7; ТРУР (ПТП)1.0,5.10; ТРУР (ПТП) 1,5.0,5.7; КРУР (ПТК)1.1.10 plitalarga to‘pdagi 10% plitadan yon qirralaridagi yon yuzasi yaqinida.

5 Xavfsizlik va atrof-muhitni muhofaza qilish talablari

5.1 Plitalar zaharli emas, yong‘in-portlash jihatidan xavfsiz, tayyorlash, saqlash, tashish va ishlatishda xavf tug‘dirmaydi.

5.2 Plitalar insonlar hayoti va salomatligi, atrof-muhit xavfsizligini ta’minlash uchun mazkur milliy standarti talablariga muvofiq bo‘lishi kerak.

5.3 Plitalar ishlab chiqarishda ishlovchilar belgilangan tartibda ishga kirishda dastlabki tibbiy ko‘rikdan va davriy tibbiy ko‘rikdan, shuningdek, xavfsizlik texnikasi bo‘yicha yo‘riqnomadan va ish joyida ГОСТ 12.0.004 va O‘z DSt 12.0.001 ga muvofiq o‘qitishdan o‘tishlari kerak.

5.4 Plita ishlab chiqarish bilan bog‘liq shaxslar amaldagi normativ hujjatlar va ГОСТ 12.4.222 ga muvofiq shaxsiy himoya vositalari bilan ta’minlangan bo‘lishi lozim.

5.5 Plitalarni ishlab chiqarishda elektr xavfsizligi ГОСТ 12.1.019 ga muvofiq bo‘lishi kerak.

5.6 Ishlash joylaridagi shovqin va vibrasiyaning yo‘l qo‘yilgan darajalari mos ravishda [6] va [7] da o‘rnatilgan qiymatlaridan oshmasligi kerak.

5.8 Ishlab chiqarish qurilmasi ГОСТ 12.2.003 talablariga muvofiq bo‘lishi kerak.

5.9 Ishlab chiqarish korxonalari va ma’muriy-maishiy ob’yektlarda insonlarning xavfsizligini ta’minlash, hayoti va sog‘lig‘ini saqlash, moddiy zararni pasaytirish uchun ГОСТ 12.4.026 bo‘yicha xavfsizlik belgilari, signal ishorasi va signal ranglar qo‘llanilishi kerak.

5.10 Barcha ishlab chiqarish maydonlari ГОСТ Р 12.3.047 ga muvofiq bo‘lgan yong‘in o‘chirish vositalari bilan ta’minlangan bo‘lishi kerak.

5.11 Ishlab chiqarish xonalarining mikroiqlimi [8] talablariga javob berishi kerak.

5.12 Yopiq ishlab chiqarish xonalari ГОСТ 12.1.005 va ГОСТ 12.4.021 ga muvofiq oqib kelish - so‘rish ventilyasiyasi, [9] ga muvofiq isitish va kondisionerlash bilan ta’minlangan bo‘lishi kerak.

5.13 Ishlab chiqaruvchi korxonaning ma’muriy va maishiy binolari [10] talablariga javob berishi kerak.

5.14 Plitalarni ishlab chiqarish jarayonida ГОСТ 17.2.3.02 bo‘yicha atrof-muhitni muhofaza qilish talablariga rioya qilinishi kerak.

STANDARTLAR INSTITUTI #OBOXJS5YDV - 09.10.2025 "TURON STANDART SERTIFIKAT" MCHJ

5.15 Oqava suvlarga talablar ГОСТ 17.4.3.05 yoki O‘zMSt ISO 24511 ga muvofiq bo‘lishi kerak.

5.16 Chiqindilarni utilizasiya qilish [11] ga muvofiq bo‘lishi kerak.

6 Qabul qilish qoidalari

6.1 Plitalar ishlab chiqaruvchi korxonaning texnik nazorat bo‘limi tomonidan mazkur standart va ГОСТ 13015 talablarga muvofiq qabul qilinishi kerak.

6.2 Plitalarni qabul qilish to‘pda amalga oshirilishi kerak. To‘p hajmi 50 ta gacha bo‘lishi kerak. To‘p tarkibiga bir kun ichida bir xil turdagi va sifatli materiallardan xuddi shu texnologiya asosida tayyorlangan bir xil markadagi plitalar kiritilishi kerak.

6.3 Plitalarni oz miqdorda ishlab chiqarishda, bir necha kun ichida to‘pda, ammo bir haftadan ko‘p bo‘lmagan vaqt ichida ishlab chiqarilgan plitalar bo‘lishi kerak, shu bilan birga ushbu standartning 5.2-bandi talablari bajarilishini ta’minlash kerak.

6.4 Plitalarni qabul qilish quyidagi natijalar asosida amalga oshirilishi kerak:

xom ashyo va materiallarni tekshirish (kirish nazorati);

plitalar ishlab chiqarish jarayonida bajariladigan tezkor nazorat;

armatura va stropovka buyumlarini qabul qilish nazorati;

beton plitalarni davriy sinovdan o‘tkazish;

beton plitalarni qabul qilish sinovlari;

tayyor plitalarni qabul qilish sinovlari.

6.5 Xom ashyo va materiallarning verifikasiyasi (kirish nazorati) ГОСТ 24297 bo‘yicha amalga oshiriladi.

6.6 Plitalarni ishlab chiqarishda tezkor nazoratni o‘tkazish hajmi va tartibi ishlab chiqaruvchi korxonaning texnologik hujjatlariga ko‘ra o‘rnatilishi kerak.

6.7 Armaturali va osiladigan ilmoqlarning qabul qilish nazoratini quyidagi ko‘rsatkichlar bo‘yicha o‘tkazish kerak:

payvandlangan armatura va mahsulotlarning osish arqoni bo‘g‘inlari mustahkamligi;

o‘ralgan armatura mahsulotlarning bog‘lash sifati;

Plitalar to‘plamidan kamida uchta mahsulot ustidan nazoratni amalga oshirish kerak.

6.8 Plita betonlarining davriy sinovlari quyidagi ko‘rsatkichlar bo‘yicha o‘tkazilishi kerak.

zichlik;

suv o‘tkazmaslik;

sovuqqa chidamlilik;

ishqalanish;

egilishdagi cho‘zilish.

Plitalarni ommaviy ishlab chiqish, ularga konstruktiv o‘zgartirishlar kiritish, ishlab chiqarish texnologiyasi o‘zgarganda, qo‘llanadigan materiallarning ko‘rinishi va sifati o‘zgarganida, lekin seriyalab ishlab chiqarishda 6 oyda kamida 1 marotaba o‘tkazilishi kerak.

6.9 Plita betonining qabul qilish - topshirish sinovlari quyidagicha o‘tkazilishi kerak:

loyiha yoshdagi betonning mustahkamligi betonning har bir to‘pidan bajarilishi;

betonning chidamliligi plitalar to‘pining hajmiga qarab, ГОСТ 13015 bo‘yicha namunaviy hajmini tanlab bir bosqichli boshqarish usuli bilan amalga oshirilishi.

6.10 Tayyor plitalarning qabul qilish-topshirish sinovlari quyidagi ko‘rsatkichlar bo‘yicha o‘tkazilishi kerak:

geometrik parametrlar va plitalar shaklining aniqligi;

STANDARTLAR INSTITUTI#OBOXUSSIDV - 09.10.2025 - TURON STANDART SERTIFIKATI MCHJ

yuzasi va tashqi ko‘rinish sifati;

betonning himoya qatlami qalinligi va armaturaning joylashish;

kirishadigan yoriqlarni ochish kengligi.

Plitalar to‘pining hajmiga qarab, ГОСТ 13015 bo‘yicha namunaviy o‘lchamlarni tanlash nazorati bir bosqichli boshqarish usuli bilan amalga oshirilishi kerak.

6.11 Tayyor plitalarni ko‘rsatkichlar bo‘yicha qabul qilish-topshirish sinovlari:

- stropovka buyumlarining mavjudligi va holati;
- armaturaning ochiq emasligi;
- yuza qismida yog‘li va zangli dog‘larning yo‘qligi;
- tamg‘alash yozuvlari va “tayanch joyi” belgilarining mavjudligi va to‘g‘ri qo‘yilganligi ko‘z bilan tekshirish orqali yalpi nazorat usuli bilan amalga oshirilishi lozim.

6.12 Plitalar mustahkamligi va darz ketishga barqarorlik bo‘yicha mazkur standart talablari quyidagi ko‘rsatkichlari bo‘yicha ta’minlangan holatda qabul qilinadi:

loyiha yoshida betonning mustahkamligi;

betonning himoya qatlamining qalinligi;

armaturalangan va quyiladigan mahsulotlarning payvandlab birikish mustahkamligi;

armatura prokatining diametri va mexanik xususiyatlari;

kirish, foydalanish va qabul qilishni nazorat qilish paytida tekshiriladigan armaturalangan mahsulotlarining asosiy o‘lchamlari.

6.13 Har bitta qabul qilingan plitaga ГОСТ 13015 bo‘yicha sifat to‘g‘risidagi hujjat ilova qilinishi kerak.

6.14 “Sifat to‘g‘risidagi hujjat”da quyidagilar ko‘rsatilishi kerak:

ishlab chiqaruvchi korxonaning to‘liq nomi, yuridik va jismoniy shaxslar manzili, telefoni va tovar belgisi (mavjud bo‘lsa);

- hujjatning raqami va berilgan sanasi;
- plitalarning nomi va markasi;
-plitalar miqdori (dona);
-plitalarning ishlab chiqarish sanasi (kun, oy, yil);
- betonning loyihaviy yoshdagi siqilishga mustahkamligi bo‘yicha sinfi;
- betonning egilishdagi cho‘zilishga bo‘lgan mustahkamligi bo‘yicha sinfi;
- qo‘yib yuborishdagi haqiqiy mustahkamligi, kgf/cm^2;
- betonning mustahkamligi, kg/m^3;
- sovuqqa chidamlilik bo‘yicha beton markasi;
- suv o‘tkazmaslik bo‘yicha beton markasi;
- betonning ishqalanish markasi;
-ushbu standartning belgilanishi;
- TNB shtampi yoki plitalar sifati uchun mas’ul shaxsning imzosi;
- faqat O‘zbekiston Respublikasi hududida sotiladigan plitalar uchun davlat tilidagi “O‘ZBEKISTOND ISHLAB CHIQARILGAN” yozuvi;
- plitalarni eksportga yetkazib berishda shartnomaga (kontraktga) muvofiq ingliz tilidagi “MADE IN UZBEKISTAN” yoki import qiluvchi mamlakat tilidagi yozuv.

6.15 Plitalarni ishlab chiqarish buyurtmasida kelishilgan qo‘shimcha ko‘rsatkichlar mavjud bo‘lganda, sifat to‘g‘risidagi hujjatda ushbu ko‘rsatkichlar bo‘yicha ma’lumotlar keltirish kerak.

STANDARTLAR INSTITUTI #OBOXJS5YDV - 09.10.2025 "TURON STANDART SERTIFIKAT" MCHJ

6.16 Plitalarni ushbu standartning barcha talablariga muvofiqligi bo‘yicha sertifikatlashtirish sinovlari akkreditatsiya qilingan sinov laboratoriyalarida o‘tkazilishi lozim.

7 Nazorat usullari

7.1 Qo‘llaniladigan xom ashyo materiallarining verifikasiyasi (kirish nazorati) quyidagi standart talablari asosida amalga oshirilishi kerak:

portlandsement, sulfatga chidamli sement ГОСТ 310.1, ГОСТ 310.2, ГОСТ 310.3, ГОСТ 310.4 bo‘yicha;

zich tog‘ jinslaridan shag‘al ГОСТ 8269.0 bo‘yicha;

qurilish ishlari uchun qum ГОСТ 8735, ГОСТ 31424 bo‘yicha;

armaturali prokat O‘z DSt 3025; ГОСТ 34028; ГОСТ 7564 ГОСТ 12004, ГОСТ 14019, yoki O‘z DSt ISO 377, O‘z DSt ISO 6892-1; O‘z DSt ISO 7438 bo‘yicha;

sovuq tortuvchi sim ГОСТ 6727 ГОСТ 12004, ГОСТ 1579, O‘z DSt ISO 377; O‘z DSt ISO 6892-1 bo‘yicha.

7.2 Uzatish mustahkamligi va loyiha yoshidagi beton mustahkamligini nazorat qilishni ГОСТ 10180 bo‘yicha ishchi tarkib beton qorishmasidan ishlab chiqarilgan nazorat namunalari seriyasida ГОСТ 18105 bo‘yicha amalga oshirish kerak.

7.3 Plitalar betonining chiqarish mustahkamligini nazorat qilish ГОСТ 17624 bo‘yicha ultratovush ta’sirli qurilmada ГОСТ 22690 yoki O‘z DSt ISO 1920-7 bo‘yicha mexanik ta’sirli qurilmada, yoki ushbu standartning 6.2-bandiga ko‘ra nazorat namunalari bo‘yicha buzmaydigan usulda amalga oshirish kerak.

7.4 Plitalarning betonini davriy sinovlari quyidagi standart talablari asosida amalga oshirilishi kerak:

Beton plitalarni davriy sinovdan o‘tkazish:

- ГОСТ 10180 bo‘yicha egilishdagi cho‘zilishga bo‘lgan mustahkamlik;
- ГОСТ 10060 bo‘yicha sovuqqa chidamlilik;
- ГОСТ 12730.1 bo‘yicha zichligi;
- ГОСТ 12730.3 bo‘yicha suv shimuvchanligi;
- ГОСТ 12730.5 bo‘yicha suv o‘tkazmaslik;
- ГОСТ 13087 bo‘yicha ishqalanish.

7.5 Payvandlangan armatura va montaj-ulash buyumlarni nazorat qilish ГОСТ 10922 bo‘yicha amalga oshiriladi..

7.6 Plitalarning chiziqli o‘lchamlari, yuzalar profilining to‘g‘ri chiziqliligi, perpendikulyarligi, yuza yuzasining tekisligi, diagonallar uzunligining farqi, taranglanadigan armatura sterjenlarining holati, yuzalarning sifati va tashqi ko‘rinishi, montaj-ulash buyumlarning holati, armatura va montaj-ulash buyumlarning geometrik o‘lchamlarini nazorat qilish ГОСТ 26433.1 bo‘yicha o‘lchovlarni bajarish qoidalari bo‘yicha quyidagi o‘lchov vositalari bilan amalga oshirilishi kerak: ГОСТ 427 bo‘yicha chizg‘ichlar, ГОСТ 7502 bo‘yicha ruletkalar, ГОСТ 166 bo‘yicha shtangensirkul, ГОСТ 162 bo‘yicha shtangensirkullar o‘lchagichlari.

7.7 Betonning himoya qatlami qalinligi va armaturaning joylashuvi ГОСТ 22904 bo‘yicha nazorat qilinishi kerak.

7.8 Yoriqlarni ochish kengligini nazorat qilish 0,05 mm aniqlik bilan mikroskop yordamida ГОСТ 26433.1 bo‘yicha amalga oshirilishi kerak.

STANDARTLAR INSTITUTI #OBOXJS5YDV - 09.10.2025 "TURON STANDART SERTIFIKAT" MCHJ

7.9 Tabiiy radionuklidlarning solishtirma samarali faolligini (A_{sam}) nazorat qilish sanitariya-epidemiologik xulosalar ma’lumotlari yoki ГОСТ 30108, [3] talablariga muvofiq xom-ashyo materiallariga muvofiqlik sertifikati bo‘yicha o‘rnatilishi kerak.

7.10 Armaturali prokatning gamma-nurlanishini ekvivalent dozasining maksimal quvvatini nazorat qilish [4] ga muvofiq armaturali prokatga muvofiqlik sertifikati ma’lumotlari bo‘yicha amalga oshirilishi kerak.

7.11 Barcha o‘lchash va nazorat qilish vositalari tekshirilgan yoki metrologik attestasiyadan o‘tgan bo‘lishi kerak.

8 Transportda tashish va saqlash

8.1 Plitalarni transportda tashish quyidagicha amalga oshiriladi:

temir yo‘l platformalariga ortish sxemalariga muvofiq temir yo‘l transportida;

transport vositalarining yuk tashish qobiliyatiga muvofiq avtotransport vositalarida, qalinligi 50 mm bo‘lgan yog‘och tayanchlarda.

8.2 Avtomobil transportida tashishda shtabeldagi plitalar miqdori quyidagilardan ko‘p bo‘lmasligi kerak:

- ТРУР (ПТП) 6.2.14-1; ТРУР (ПТП) 6.2.14-2; ТРУР (ПТП) 6.1,5.14; КРУР (ПТК) 2.2.14; ТРУР (ПТП) 2.1,5.14 - 3;
- КРУР (ПТК) 1.1.10 - 4;
- ТРУР (ПТП) 1.0,5.7, ТРУР (ПТП) 1.0,5.10 (shaxmat tartibida) - 24 ta;
- ТРУР (ПТП) 1,5.0,5.7 - 16.

8.3 Plitalarni ishlab chiqaruvchi va iste’molchi tomonidan saqlash ushbu standart va ГОСТ 13015 talablariga muvofiq amalga oshirilishi kerak, bu esa plitalarni o‘rnatish vaqtida ularning xavfsizligini ta’minlaydi.

8.4 Plitalar gorizontal ravishda shtabellarda, qalinligi 50 mm yog‘och tagliklarda mustahkam tekislangan holda, taxtalar orasidagi plitalar 30 mm qalinlikdagi yog‘och tagliklarda quyidagi saqlanishi kerak:

ТРУР (ПТП) 6.2.14-1; ТРУР (ПТП) 6.2.14-2; ТРУР (ПТП) 6.1,5.14; ТРУР (ПТП) 3.2.14-1; ТРУР (ПТП) 3.2.14-2; ТРУР (ПТП) 3.1,5.14-1; ТРУР (ПТП) 3.1,5.14-2 markali plitalar yuqori ishchi yuzasida;

КРУР (ПТК) 2.2.14; ТРУР (ПТП) 2.1,5.14; КРУР (ПТК) 1.1.10; ТРУР (ПТП) 1,5.0,5.7; ТРУР (ПТП) 1.0,5.7; ТРУР (ПТП)1.0,5.10; ТРУР (ПТП) 1,5.0,5.10 markali plitalar qolip holatida.

8.5 Saqlash paytida shtabelda qo‘yilgan plitalarning soni quyidagilardan ko‘p bo‘lmasligi kerak:

КРУР (ПТК) 1.1.10; ТРУР (ПТП) 6.2.14-1; ТРУР (ПТП) 6.2.14-2; ТРУР (ПТП) 6.1,5.14; ТРУР (ПТП) 3.2.14-1; ТРУР (ПТП) 3.1,5.14-1; ТРУР (ПТП) 3.1,5.14-2; КРУР (ПТК) 2.2.14; ТРУР (ПТП) 2.1,5.14; - 10 ta;

ТРУР (ПТП) 1,5.0,5.7 - 32 ta;

ТРУР (ПТП) 1.0,5.7 (shaxmat tartibida) - 48 ta.

8.6 Plitalarni saqlash va tashish paytida tiralish o‘qi loyiha hujjatlarida ko‘rsatilishi kerak.

8.7 Yuk ortish va tushirish ishlari ГОСТ 12.3.009 bo‘yicha bajarilishi kerak.

8.8 Yuk ortish va tushirish operasiyalari quyidagicha amalga oshirilishi kerak:

- 4 ta ilmoq yoki maxsuslashtirilgan plita traversalari uchun 4 tarmoqli arqon ТРУР (ПТП) 6.2.14.1; ТРУР (ПТП) 6.2.14-2; ТРУР (ПТП) 3.2.14-1; ТРУР (ПТП) 3.1,5.14-1;

STANDARTLAR INSTITUTI #OBOXJS5YDV - 09.10.2025 "TURON STANDART SERTIFIKAT" MCHJ

- 4 ta ilmoq plitalar uchun TPYP (ПТП) 6.1,5.14; TPYP (ПТП) 3.2.14-2; TPYP (ПТП) 2.1,5.14; KPYP (ПТК) 2.2.14 - 4 tarmoqli arqon;

- 2 ta ilmoq plitalar uchun TK1.1.10; TPYP (ПТП) 1,5.0,5.7; TPYP (ПТП) 1.0,5.7; TPYP (ПТП)1.0,5.10 - 2 tarmoqli arqon.

- Pastki plitalarning 4 ta burchakli ilmoqlari uchun 2 plitada yuklarni osishda TPYP (ПТП) 2.1,5.14; KPYP (ПТК) 2.2,14 - 4 tarmoqli arqonga yo‘l qo‘yiladi.

8.9 Yuk ortish va tushirish operasiyalari paytida plitalarni ko‘tarish, tushirish, yuk ortish-tushirish ishlari betonning parchalanishiga yo‘l qo‘ymaslik, plitalarni deformasiyadan saqlab qolish va xavfsizlik talablarini ta’minlash uchun ravon va siltanishlarsiz bajarilishi kerak.

8.10 Tarmoq arqonlari orasidagi burchak 90 °C dan ortiq bo‘lmasligi kerak.

8.11 Plitalarni sudrab tashish va yukni to‘kib tushirish taqiqlanadi.

9 Foydalanish bo‘yicha ko‘rsatmalar

9.1 Montaj qilishdan oldin KPYP (ПТК) 2.2.14; TPYP (ПТП) 2.1,5.14; KPYP (ПТК) 1.1.10; TPYP (ПТП) 1,5.0,5.7; TPYP (ПТП) 1.0,5.7; TPYP (ПТП) 1.0,5.10 markadagi plitalarning beton siniqlarini oldini olishda siltanishlarsiz tekis yog‘och tagliklarda 2 osma ilmoqlar ketidan ish holatida qirra chiqariladi.

9.2 3 cm qalinlikdagi KPYP (ПТК) 1.1.10; TPYP (ПТП) 1.0,5.10; TPYP (ПТП) 1.0,5.7; TPYP (ПТП) 1,5.0,5.7 va 5 cm qalinlikdagi TPYP (ПТП) 6.2.14; TPYP (ПТП) 6.1,5.14; TPYP (ПТП) 3.2.14; TPYP (ПТП) 3.1,5.14; KPYP (ПТК) 2.2.14; TPYP (ПТП) 2.1,5.14 plitalar qum qatlamini tekislovchi qurilma bilan yagona asosda rejalashtirilgan va shibballangan piyodalar yo‘laklari qoplamalarida teriladi.

9.3 Plitalar orasidagi ochiq joylar sement yoki qum qorishmasi bilan to‘ldiriladi.

9.4 Plitalarni montaj qilishda ГОСТ 12.3.009, [12] talablariga amal qilinadi.

9.5 Plitalarni montaj qilish:

TPYP (ПТП) 6.2.14; TPYP (ПТП) 6.1,5.14; TPYP (ПТП) 2.1,5.14; TPYP (ПТП) 2.2.14; TPYP (ПТП) 3.2.14; TPYP (ПТП) 3.1,5.14 plitalar arqonlari 4 ta arqonli ilmoq yoki montaj-ulash skobalari oldidan 4 tarmoqli arqonda;

KPYP (ПТК) 1.1.10; TPYP (ПТП) 1,5.0,5.7; TPYP (ПТП) 1.0,5.10; TPYP (ПТП) 1.0,5.7 plitalarni osish 2 ilmoq oldidan ikki tarmoqli arqonda amalga oshiriladi.

9.6 Plitadan qilingan yig‘ilgan piyodalar yo‘laklaridan foydalanishda quyidagi shartlarga amal qilinadi:

qishki sirpanishning salbiy ta’sirini kamaytirish uchun kimyoviy (xlorid tuzlari) usulidan foydalanganda qorli muz qatlami eritilgandan so‘ng, beton plitalarning korroziyasini oldini olish uchun qor-muz qatlamini piyodalar yo‘lagi tashqarisiga olib tashlanishi;

plitalarning buzilishiga yo‘l qo‘ymaslik uchun transport vositalarining piyodalar yo‘llarida harakatlanishiga yo‘l qo‘yilmasligi.

9.7 Yuklarni ortish va tushirish operatsiyalari va montaj qilish paytida arqon tarmoqlari orasidagi burchak plitalarning sinishlarini oldini olish uchun 90 °C dan oshmasligi kerak.

9.8 Montaj qilish paytida yuk ortish va tushirish operatsiyalari ГОСТ 12.3.009 ga muvofiq siltashlarsiz bajarilishi kerak.

10 Ishlab chiqaruvchining kafolatlari

10.1 Ishlab chiqaruvchi iste’molchi tomondan transportda tashish, saqlash, montaj qilish va foydalanish sharoitlariga rioya qilganda plitalarning ushbu standart talablariga muvofiqligini kafolatlaydi.

STANDARTLAR INSTITUTI #OBOXJS5YDV - 09.10.2025 "TURON STANDART SERTIFIKAT" MCHJ

10.2 Plitalarning ishonchliligi loyihalash, ishlab chiqarish, montaj qilish va foydalanishda talablar majmui bilan ta’minlanadi.

STANDARTLAR INSTITUTI #OBOXJS5YDV - 09.10.2025 "TURON STANDART SERTIFIKAT" MCHJ

Bibliografiya

[1]	SHNQ 2.01.01-22	Loyihalash uchun iqlimiy va fizikaviy-geologik ma’lumotlar;
[2]	SHNQ 2.03.11-24	Bino va inshootlarning qurilish konstruksiyalarini korroziyadan himoya qilish
[3]	SanQvaN 0193-06	Radiasion xavfsizlik normalari va radiasion xavfsizlikni ta’minlashning asosiy sanitar qoidalari;
[4]	UzTR.319-004:2015	Metallurgiya mahsulotlari xavfsizligi to‘g‘risidagi umumiy texnik reglament
[5]	SanQvaN 0325-16	Ishchi joylarda ruxsat etilgan shovqin darajalarini sanitariya normalari
[6]	SanQvaN 0326-16	Ishchi joylarda umumiy va lokal tebranishlarni sanitariya normalari
[7]	SHNQ 3.01.02-23	Qurilishda xavfsizlik texnikasi;
[8]	SanQvaN 0324-16	Ishlab chiqarish korxonalari binolari mikroiqlimining sanitar gigiyenik me’yorlari
[9]	SHNQ 2.04.05-22	Isistish, ventilatsiya va konditsatsiyalash
[10]	SHNQ 2.08.02-23	Jamoat bino va inshootlari
[11]	SanQvaN 0300-11	O‘zbekistonda ishlab chiqarish chiqindilarini yig‘ish, inventarizatsiya qilish, tasniflash, zararsizlantirish, saqlash va utilizatsiya qilishni tashkil etishning sanitariya qoidalari va me’yorlari

STANDARTLAR INSTITUTI #OBOXJS5YDV - 09.10.2025 "TURON STANDART SERTIFIKAT" MCHJ

Bibliografik ma’lumotlar

MUT 58 1300
SMT 93.040.99

Muhim so‘zlar: piyodalar yo‘lakchasini qurish uchun temirbeton plitalar, texnik talablar, xavfsizlik va atrof-muhitni muhofaza qilish talablari, qabul qilish qoidalari, nazorat usullari, foydalanish bo’yicha ko‘rsatmalar.

STANDARTLAR INSTITUTI #OBOXJS5YDV - 09.10.2025 "TURON STANDART SERTIFIKAT" MCHJ